

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦІАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА.

18.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 2-го Марта — 1845 — Wilno. PIATEK, 2-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТИЯ.

Санктпетербургъ, 24 Февралі.

Высочайшею Грамотою, 26-го Января, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Станислава 1-й степени, состоящій при Командующемъ войсками на Кавказской Линіи и въ Черноморіи, Генераль-Маіоръ Аппенків 2-й.

— Высочайшимъ Приказомъ, 14-го Февраля, назначены: Начальникъ Штаба войскъ на Кавказской Линіи и въ Черноморіи, Генераль-Маіоръ Норденстамъ, Помощникомъ Начальника Главнаго Штаба войскъ, на Кавказѣ находящихся; Полковникъ Филиппонъ, Исправляющимъ должность Начальника Штаба войскъ на Кавказской Линіи и въ Черноморіи.

— Старшему Чиновнику упраздненаго Временнаго Отдѣлениі Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскому Совѣтику Буткову, Всемилостивѣйше повелѣно быть Управляющимъ дѣлами Кавказскаго Комитета, на основаніи Высочайше утвержденаго 3-го Февраля Положенія о Канцеляріи сего Комитета, и состоять при I Отдѣлениі Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи.

— Предѣдателю Виленской Палаты Гражданскаго Суда, Статскому Совѣтику Чернову, Высочайше повелѣно быть предѣдателемъ Киевской Палаты Гражданскаго Суда.

При IV-мъ Отдѣлениі Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, учреждается съ Высочайшаго соизволенія Учебный Комитетъ для на блоденія за ходомъ учебной части въ подвѣдомственныхъ Отдѣлениія сему учебныхъ заведеніяхъ, и для предварительного соображенія мѣръ къ лучшему ея во всѣхъ отношеніяхъ устройству.

Комитетъ сей имѣть состоять, подъ предсѣдательствомъ одного извѣстнаго опытностию въ дѣлахъ военитанія юношества лица, изъ Старшаго Чиновника IV Отдѣлениія, завѣдывающаго дѣлами по учебной части, (который занимается и производствомъ дѣлъ по Комитету) и Инспекторомъ классовъ С. Петербургскихъ учебныхъ заведеній. Инспекторы классовъ существуютъ въ Комитетѣ, во время пребыванія ихъ въ С. Петербургѣ.

Предметы занятій Учебного Комитета суть слѣдующіе:

1) Предварительное обсужденіе вопросовъ, до Учебной части касающихся.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 24-go Lutego.

Przez Najwyższy Dyplomat, 26-go Stycznia, Najłaskawiejszy mianowany Kawalerem orderu Sw. Stanisława 1-ej klasy, zostający przy Dowodzącym wojskami na Kaukazkiej Linii i Czarnomeranii, Jenerał-Major Annienkow 2 gi.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 14-go Lutego, mianowani: Naczelnik Sztabu wojsk na Kaukazkiej Linii i Czarnomeranii, Jenerał-Major Nordenstam, Pomoceńkiem Naczelnika Głównego Sztabu wojsk, na Kaukazie znajdujących się; Półkownik Filson, Sprawnującym obowiązek Naczelnika Sztabu wojsk na Kaukazkiej Linii i w Czarnomeranii.

— Starszemu Urzędnikowi kassującego się Czasowego Oddziału Własnej Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi, Radcy Stanu Butkowowi, Najłaskawiej rozkazano bydż Zarządzającym Sprawami Kaukazkiego Komitetu, na osnowie Najwyżej utwierdzonej dnia 3-go Lutego Ustawy o Kancellaryi tego Komitetu, i liczyć się przy I Oddziale Własnej Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi.

— Prezydentowi Wileńskiemu Izby Cywilnego Sądu, Radcy Stanu Czernowowi, Najłaskawiej rozkazano bydż Prezydentem Kijowskim Izby Cywilnego Sądu.

Przy Wydziale IV-m w łasnej Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi, ustanawia się, za Najwyższem zezwoleniem, Komitet naukowy, dla czuwania nad biegiem części naukowej, w podwładnych Wydziałowi temuż zakładach naukowych, tudzież dla poprzedniego rozważania środków lepszego jedy we wszelkich względach urządzenia.

Komitet takowy ma się składać pod przewodnictwem jedynej z doświadczonych w rzeczy wychowania młodzieży osoby, ze Starszego Urzędnika Wydziału IV, zawiadującego sprawami co do części naukowej, (który się zajmuje też razem i tokiem interesów Komitetu) oraz Inspektorów klass zakładów naukowych Petersburgskich. Inspektorowie klass zakładów naukowych Moskiewskich i Gubernialnych, także zasiadać będą w Komitecie, w czasie pobytu swego w Petersburgu.

Przedmioty zatrudnień Komitetu naukowego są następujące:

1) Poprzednie roztrząsanie kwestij, dotyczących części naukowej.

2) Предварительное разсмотрение учебныхъ программъ и методъ преподаванія.

3) Разсмотреніе руководствъ учебныхъ пособій и всѣхъ книгъ, пріобрѣтаемыхъ для заведеній.

4) Указаніе на новыя сочиненія, полезныя для воспитывающихъ.

5) Установленіе единообразнаго порядка во всѣхъ равностепенныхъ заведеніяхъ относительно хода учебной части.

6) Начертаніе формъ аттестаціонныхъ списковъ воспитывающихъ, по всѣмъ учебнымъ ихъ занятіямъ, и правилъ веденія сихъ списковъ.

7) Составленіе правилъ для производства воспитывающимъ испытаний въ наукахъ.

8) Предварительное обсужденіе всѣхъ предложеній по устройству и преобразованію учебной части въ заведеніяхъ, при составленіи для нихъ новыхъ Уставовъ или измѣненій прежнихъ.

По предварительному сношенню съ Управляющимъ Министерствомъ Финансовъ о пособіяхъ помѣщичьимъ имѣніемъ Витебской губерніи, по случаю бывшаго тамъ въ милющемъ 1844 году неурожая, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, входилъ съ представлениемъ, по сemu предмету, въ Комитетъ Гг. Министровъ.

Государь Императоръ, по положенію Комитета, 9 ч. Января мѣсяца состоявшемуся, между прочимъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: разсрочить помѣщикамъ по займамъ изъ Опекунскихъ Совѣтовъ, Земельного Банка и Приказа Общественного Призрѣнія на три года всѣ тѣ платежи, коимъ наступятъ годовые сроки, разумѣя въ томъ числѣ и льготные мѣсяцы, по 1 Ноября 1845 года, а равно и прежніе недоимки съ тѣмъ, чтобы оныя вносимы были по равнымъ частямъ съ причитающимися процентами, и чтобы текущіе съ означеннаго 1 Ноября, по займамъ, платежи были производимы своевременно.

2) Poprzednie rozpatrywanie programmatów i metod wykładania nauk.

3) Rozpatrywanie dzieł pomocniczych naukowych, tudzież wszystkich książek, dla zakładów nabywanych.

4) Wskazywanie nowych dzieł, dla uczących się pożytecznych.

5) Ustanawianie jednostajnego porządku we wszystkich równego stopnia zakładach, pod względem biegu części naukowej.

6) Skreślenie form list attestacyjnych dla uczniów, co do wszystkich zatrudnień ich naukowych, i prawideł utrzymywania tychże list.

7) Ułożenie prawideł examinowania uczniów z nauk.

8) Poprzednie roztrząsanie wszelkich projektów, względem organizacji i przekształcenia części naukowej w zakładach, przy układaniu dla nich nowych Ustaw, lub zmienianiu dawniejszych.

Po uprzednim porozumieniu się z Zarządzającym Ministerstwem Skarbu o wsparciach dla dóbr Obywatelskich gubernii Witebskiej, z powodu doznanego tam w zeszłym 1844 roku nieurodzaju, P. Minister Spraw Wewnętrznych, wnosił o tem przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów.

N. CESARZ JEGO Mośc na Zdanie Komitetu, 9 Stycznia bieżącego roku, między innemi, Najwyżej rozkazać raezy: rozłożyć Obywatelom, z pożyczek zaciągniętych w Radach Opiekuńczych, Banku Pożyczkowym i Izbie Powszechnego Opatrzenia, na trzy lata, wszystkie takie wypłaty, których roczne termina, rachując w to i miesiącce ulgi, wypadać będą po 1-go Listopada 1845 roku, a razem też i dawniejsze zaległości, z tem zastrzeżeniem, iżby takowe wypłaty wnoszone były równemi częściami wraz z wypadającymi procentami, oraz iżby bieżące od takowego 1 Listopada z pożyczek wypłaty, uiszczańskie były w czasie właściwym.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТИЯ.

Франция.

Парижъ, 21 Февраля.

Португальскій посланникъ, виконтъ Каррейра, имѣль честь вчера представиться Королю въ аудіенціи и поднести Его Величеству знаки ордена Башни и Меча большаго креста, присланые Королевою португальскою герцогу Омальскому. Его Величество, принялъ орденскіе знаки, возложилъ ихъ тутъ же на герцога Омальскаго. За симъ Король принималъ депутатовъ, присланныхъ содержателями почтъ, кои просили вознаграждения за понесенные убытки, по случаю устройства желѣзныхъ дорогъ. Его Величество, выслушавъ со вниманіемъ чтеніе длиннаго прошено, отвѣчалъ на оное слѣдующее: „Почты необходимы въ государствѣ; линіи ихъ пролегаютъ по всей Франціи, и должны на будущее время служить къ подкреплению способовъ сообщенія; посему почты заслуживаютъ особенное покровительство. Уменьшеніе доходовъ ихъ, происшедшее отъ учрежденія новыхъ путей сообщенія, должно быть вознаграждено предоставлениемъ имъ новыхъ выгодъ; облазность сія лежитъ на правительстве, такъ какъ учрежденіе почтъ есть учрежденіе государственное. Коль скоро при устройствѣ новыхъ путей сообщенія, частныя лица лишились какихъ либо прежнихъ своихъ выгодъ, то справедливо могутъ требовать соотвѣтственаго вознаграждения. Этотъ важный предметъ обратилъ уже на себя вниманіе министровъ, и будетъ еще ими разсмотрѣнъ.“

— Въ палатѣ депутатовъ и въ тюльерійскомъ дворцѣ поговариваютъ, что число убитыхъ Французовъ при нападеніи 31 Января на лагерь Сиди-бель-Абесъ, простирается до 23 человѣкъ. Говорятъ также, что при этомъ нападеніи, молодой офицеръ Любуа, тяжело раненъ въ руку, которую должно было отнять.

— Говорятъ, что правительство получило изъ Мексики удовлетворительныя извѣстія. Партия побѣдившая Сантану, искренно заботилась о возстановленіи порядка и учрежденіи власти. Когда баронъ Алле де Цире поѣхалъ съ дипломатическимъ корпусомъ временнаго президента Герреру, тогда сей послѣдній въ отвѣтной рѣчи своей изъявилъ искреннее желаніе, сохранить добре согласіе между Мексикою и другими держа-

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCJA.

Paris, 21 lutego.

Pośle portugalski, Wice Hrabia de Carreira, miał wezwać posłuchanie u Króla, na którym wręczył Monarsze insygnia wielkiego krzyża orderu Wieży i Miecha, przysłane dla Księcia Aumale od Królewskiego Portugalskiego. J. K. Mośc przyjawszy je, ozdobił zaraz nieini obecnego Księcia Aumale.— Następnie Król przyjmował deputacyj potezwistów, którzy podali prośbę swych kollegów, żądających wynagrodzenia szkód, poniesionych przez założenie kolej żelaznych. Monarcha słuchał z uwagą jej odczytania i odpowiadał następuje: „Poczyt są niezbędne dla kraju; linij ich rozcinażą się po całej Francji; powinno ich jest uzupełnić i utrzymywać nadal system komunikacji, i dla tego zasługują na szczególne względy. Dochód ujęty im przez nowe drogi, musi być wynagrodzony iunem dogodnościami. Starać się o to, jest powinnością rządu; albowiem idzie tu o instytucję rządową. J. żeli przy zaprowadzeniu nowego systematu, osoby prywatne utraciły nieco ze swych praw dawniejszych, słusznie wiec mogą żądać stosownego wynagrodzenia. Ta ważna kwestya zwróciła już na siebie uwagę Ministrów, i będzie powtórnie przedmiotem ich narad.“

— W Izbie Deputowanych i w Tuilleryach zapewniano, że liczbę Francuzów, poległych 31 stycznia przy napadzie na obóz Sidi-bel-Abbes, dochodzi do 23. Mówią także, iż P. Dubois, młody oficer, został mocno raniony w rękę, którą mu odjąć musiało.

— Rząd francuski miał otrzymać z Meksyku wiadomości, dosyć zaspakajające. Stronnictwo, które zwyciężyło Santanę, zajmowało się szerzej przywróceniem porządku i utwierdzeniem swojej władzy. Gdy Baron Alley de Ciprey odwiedził, na czele Ciała Dyplomatycznego, tymczasowego Prezydenta Herrerę, tenże wynurzył w swoj odrzucie szczerze życzenie utrzymania dobrego porozumienia między Meksykiem i obecni mocarstwy. Prezydent i jego przy-

вами. Президентъ и его друзья старались немедленно восстановить законный порядокъ вещей, и для сего пригласили всѣхъ избирателей края, чтобы перемѣнить полномочія конгресса, и избрать президента. Мексика, какъ извѣстно, есть представительно-федеральная республика, управление кою, по уставу 1824 года, раздѣлено между конгрессомъ и президентомъ. Конгрессъ состоить изъ двухъ палатъ: сената и палаты депутатовъ. Президентъ избирается на четыре года, по большинству голосовъ всѣхъ провинцій. Республика состоить изъ 24 штатовъ, изъ коихъ каждому предоставлено право отправлять 3 членовъ на конгрессъ и участвовать въ выборѣ президента. Въ провинціяхъ бываются также въ главныхъ городахъ родъ сеймовъ, на которыхъ разматриваются, независящіе отъ главнаго начальства, мѣстные вопросы. До сихъ поръ однакоже, вопреки уставу 1824 года, конгрессъ самъ избиралъ президента, а съ того времени, только въ третій разъ опредѣлены общія выборы въ мексиканскихъ провинціяхъ.

— Генералъ Пексанъ, принадлежащий къ большинству консерватистовъ, снова избранъ депутатомъ въ Мецѣ.

22 Февраля.

Сообщанія палаты. Засѣданіе Палаты депутатовъ 20-го, и 21-го Февраля. Оба эти засѣданія, на коихъ должна была решиться участіе министерства, прибалотированіи по проекту закона о тайныхъ расходахъ, привлекли многочисленное собраніе публики; почти всѣ члены палаты были также на своихъ мѣстахъ. Въ засѣданіи 20-го числа, прежде чѣмъ начали соображать вышеупомянутый проектъ, Г. Гарнье Паже потребовалъ, чтобы министры отвѣтили на отсроченные дважды вопросы г-на Лербетта, относительно удаленія отъ должностей двухъ членовъ палаты: Г. Сен-При и Друэнъ де Люп. Президентъ дозволилъ г-ну Лербетту произнести рѣчь, который, основываясь на правилахъ свободнаго мнѣнія и независимости званія депутата въ палатѣ, сильно порицалъ по этому случаю поведеніе кабинета, называя это нарушеніемъ правильнаго въ нарушеніи семь видѣло новое доказательство несогласія должностей коронныхъ съ должностіемъ представителя націи. Въ отвѣтъ на это Г. Гизо сказалъ, что, при конституціонныхъ правилахъ независимости депутатовъ въ палатѣ, есть также конституціонный правила отвѣтственности министровъ, на основаніи коихъ они должны дѣйствовать. Если чиновникъ, состоящій вмѣстѣ и депутатомъ, не раздѣляетъ мнѣній правительства, къ кому самъ по своей должностіи принадлежитъ; то хотя и можетъ объявить свое мнѣніе въ палатѣ; но въ то же время достоинство его и различие требуютъ, чтобы онъ оставилъ свою должностію. Равнотрѣно и правительство, отвѣтствующее за дѣйствія своихъ членовъ, не можетъ терпѣть въ составѣ своемъ такихъ, кои не соглашаются съ его дѣйствіями, и имѣтъ въ виду единственное благо общественной службы, вынуждено удалять ихъ. Необходимость сію однако же министръ относилъ единственно къ такимъ случаямъ, въ коихъ различие мнѣній чиновниковъ въ палатѣ, не относится къ некоторымъ частнымъ вопросамъ, но касается всей вообще политики правительства, какъ это случилось при настоящихъ обстоятельствахъ. — Послѣ этого объясненія министра, признанного палатою удовлетворительнымъ, начались превѣдѣ по тайнымъ расходамъ.

Первый, состоявшій на очереди ораторъ, баронъ де-Ларси, объявилъ мнѣніе противъ проекта, въ упрекъ вообще политикѣ министровъ въ безсисіи, утверждалъ, что настоящее правительство готовитъ для себя паденіе посредствомъ мира совершенно такъ, какъ правительство Наполеона приготовило посредствомъ войны; при чѣмъ сдѣлалъ замѣчаніе, что въ продолженіе послѣднаго пятидесятилѣтія, ни одно правительство во Франціи не существовало долѣ 15-ти лѣтъ. За сіе послѣднее замѣчаніе оратору предложили остановиться; послѣ чего уступилъ овъ мѣсто на каѳедрѣ г-ну Демоссо де-Живре, который поддерживалъ сторону кабинета. За симъ Г. Ларошъ-Жакленъ обвинилъ кабинетъ въ унижении достоинства Франціи преимущественно въ сношеніяхъ съ Англіею, и распространялся о мздоимствѣ чиновниковъ въ государствѣ. Отвѣчалъ на сіи упреки графъ Морицъ, осуждалъ поведеніе коалиціи, которая, признавъ правила примирительной политики, служащей основаніемъ и цѣлію настоящаго кабинета, въ то же время возстаетъ противъ членовъ онаго, чтобы мѣста ихъ предоставить своимъ приверженцамъ. Всѣ однако же рѣчи эти, будучи

jaciele, checieli natychmiast przywrócić prawny porządek rzeczy, i dla tego zwolali wszystkich wyborców kraju, dla odnowienia pełnomocniectw kongresu i obrania Prezydenta. Mxyk jest jak wiadomo, reprezentacyjno-federacyjna Rzeczpospolita, ktorej zarząd, stosownie do ustawy z roku 1824, rozdzielony jest pomiędzy kongres i Prezydenta. Kongress składa się z dwóch Izb: Senatu i Izby Deputowanych. Prezydent bywa mianowany większością głosów przez wszystkie prowincje, na lat cztery. Rzeczpospolita składa się z dwudziestu czterech stanów, z których každy ma prawo wysłać trzech członków do kongresu, i brać udział w mianowaniu Prezydenta. Prowincje te mają także každa pewny rodzaj swych sejmów, w miastach głównych, na których roztrząsają się, niezawisłe od władzy centralnej, wszelkie kwestie miejscowe. Dotychczas jednak, mimo ustawy 1824 roku, sam tylko kongress obierał Prezydenta, a od tej epoki dopiero trzeci raz teraz zwolano powszechnie wybory w prowincjach Meksykańskich,

— General Paixhans, należący do większości konserwatywów, został powtórnie obrany deputowanym w Metz.

Dnia 22 lutego.

Obrady Izb. Posiedzenia Izby Deputowanych dnia 20 i 21 lutego. Oba te posiedzenia, na których miało miejsce rozstrzygające los ministerstwa, przy głosowaniu nad projektem do prawa o wydatkach tajnych, skierowanej nadzwyczajnej liczną publicznością; wszyscy prawie członkowie Izby byli także na swoich miejscach. Na poziomie dnia 20, nim zaczęto roztrząsać powomiony projekt, P. Garnier Pagés żądał, aby Ministrowie odpowiedzieli naprawidlo odroczone dwukrotnie interpelacji P. Lherbette, względem usunięcia z urzędu dwóch członków Izby: PP. St. Priest i Drouin de Lhuys. Prezes dozwolił zabrać głos panu Lherbette, który opierając się na zasadach wolnego zdania i niezawisłości charakteru Deputowanego w Izbie, nagoniał mocno teraźniejszy postępe gabinetu, mieniając go hydz pogwałceniem tych zasad, i zarazem upatrując w nim nowy dowód niezgodności urzęduń koronnych z obowiązkiem reprezentanta narodu. Odpowiadając na to P. Guizot, oświadczył, że obok konstytucyjnej zasady niezawisłości Deputowanego w Izbie, jest także równie konstytucyjna zasada odpowiedzialności Ministrów, podług której ciż działać powinni. Jeśli urzędnik, będący zarządem Deputowanym, nie podziela widoków rządu, do którego sam przez swój urząd należy; może wprawdzie oświadczenie zdanie swe w Izbie; lecz wtedy sama jego godność i przywoitość wymaga, aby się od urzędu usunął. Naważajemy rząd, będąc odpowiedzialnym za działanie swych członków, nie może cierpieć w składzie swym takich, którzy jego działania krzyżują, i przez sam wzgląd na interes służby publicznej, musi ich i powiniene usunąć. Powinność tej atoli Minister stosował jedynie do takich przypadków, w których różnica zdeń urzędników w Izbie, nie dotyczy tylko tych lubowych kwestii szczególnych, lecz rozciąga się do całej w ogólności polityki rządu, jak to miało miejsce w okoliczności obecnej. Po tem objaśnieniu Ministra, które Izba za dostateczne uznała, przystąpiono do rozpraw nad wydtkami tajnymi.

Pierwszy z kolejnymówca, Baron de Larey, oświadczył się przeciw projektowi, i zarzucając w ogóle słabość polityce Ministrów, twierdził, iż teraźniejszy rząd gotuje sobie upadek przez pokój, jak rząd Napoleona przez wojnę; przyczem uczynił uwagę, iż w ostatniej połowie stulecia, żaden rząd we Francji nie trwał dłużej nad lat 15. Za to oświadczenie mówca przywołyany do porządku, ustąpił miejsca na mówcę P. Denoussaux de Givré, który strong gabinetu popierał. Następnie, P. Larochejacquelina obwiniał gabinet o poużycie godności Francji, mianowanie w stosunkach z Anglią, i rozszerzał się nad przedawnoscia urzęduników i wyborców w kraju. Odpowiadając na te zarzuty Hc. Morny, potępiał postępowanie koalicji, która oświadczała się sama za polityką pojednawczą, będącą zasadą i celem teraźniejszego gabinetu, powstaje wszakże przeciw jego członkom, aby ich miejsca swoimi stronnikami osadzić. Wszystkie atoli te mowy, będące prostym prawie powtórzeniem tego, co już po storaży mówiono, nie odpowiadają powszechnemu oczekiwaniu, i gdy P. Joly wstąpił na mówcę, aby dalsze rozprawy przedłużać, szmer ogólny zmusił go do przerwania głosu; poczem, na żądanie większości Izby, posiedzenie odroczone zostało.

(1)

простымъ почти повтореніемъ того, что уже сто разъ было говорено, не соотвѣтствовали общему ожиданію, и когда Г. Жоли взошелъ на каѳедру, съ намѣреніемъ продолжать пренія, тогда общій ропотъ заставилъ его прекратить рѣчъ свою; послѣ чего, по желанію большинства палаты, засѣданіе было отерочено.

На засѣданіи 21-го числа. Г. Жоли, порицая вообще политику кабинета, противился утвержденію тайныхъ расходовъ, по той преимущественно причинѣ, что оно можетъ служить доказательствомъ довѣрія палаты къ министрамъ, котораго они никакъ незаслуживаются. Минѣніе сіе опровергалъ съ жаромъ Г. Льядерь и, сравнивая состояніе Франціи во время управленія Г. Тьера съ настоящимъ, доказывалъ, что кабинетъ, 29 го Октября, по всѣмъ отвѣщеніямъ оказалъ отличныя заслуги государству, и что только въ поддерживаемой имъ политикѣ заключается ручательство будущаго благосостоянія. Послѣ этой рѣчи, по предложенію Г. Бильолья, палата прекратила общія пренія и приступила къ разсмотрѣнію 1-ї статьи проекта, по которой сумма требуемаго кредита опредѣляется въ миллионъ франковъ, и для коей членъ оппозиціи Г. Буде предложилъ поправку, чтобы сумму сію уменьшить до 975,000 фр., съ тою единственno цѣлью, чтобы доказать, что министерство не пользуется довѣріемъ палаты. Г. Дассонвиль, въ произнесенной, противъ сего, рѣчи, защищая сторону кабинета и обнаруживая злонамѣренныя дѣйствія оппозиціи, представилъ поведеніе главныхъ предводителей оной въ слѣдующихъ чертахъ: „Г. Одиллонъ Барро, глава крайней лѣвой стороны, бережетъ себѣ для лучшаго времени, которое вѣрою никогда не наступитъ. Г. Тьерь глава лѣваго центра, имѣетъ, правда, какую-то свою программу, но такую запутанную и нелѣпую, что никто не знаетъ, что она предполагаетъ въ оной. Г. Дюфоръ, глава партии, которая болѣе всѣхъ согласуется съ правилами настоящаго правительства, не обѣщаетъ намъ ничего новаго, что могло бы улучшить эти правила. Нѣкоторые изъ членовъ палаты, опасающіеся излишнаго вліянія духовенства, хотѣли бы, чтобы Г. Дюпенъ занялъ мѣсто президента, а сей послѣдній съ своей стороны, желалъ бы, чтобы г-ну Сену Маркъ Жирадену предоставленъ былъ портфель министерства просвѣщенія. Вотъ въ чёмъ состоять цѣли и виды оппозиціонныхъ партій въ 1845 году. Ни одна изъ нихъ не можетъ образовать министерства, которое лучше настоящаго соотвѣтствовало бы нуждамъ государства, или лучшую обѣщало будущность.“— Ораторъ вывелъ изъ сего заключеніе, что онъ не видитъ никакой дѣйствительной причины, по коей палата могла бы требовать перемѣны настоящаго кабинета. Для опроверженія сего убѣдительного доказательства, Г. Бильоль, почтаемый главнымъ органомъ новой коалиціи въ палатѣ, вступилъ на каѳедру и между прочимъ сказалъ: „Теперь дѣло не въ томъ состоитъ, чтобы узнать, пользуются ли настоящій кабинетъ довѣріемъ палаты или нѣтъ, или, успѣютъ ли его преемники лучше заслужить оное? но необходимо знать положеніе кабинета въ палатѣ. По принятіи адресса, министерство само обѣявило, что не можетъ продолжать своихъ занятій, если второе постановленіе не изцѣлитъ раны, нанесенныя ему первымъ постановленіемъ объ адрессѣ. При преніяхъ объ адрессѣ, разсматриваемыѣ бѣли всѣ важные вопросы общей политики министерства, которая тогдающимъ балотированіемъ палаты была совершино охуждена. Произошло ли съ того времени что-либо такое, что могло бы перемѣнить положеніе министерства? Нѣтъ. Слѣдовательно предстоитъ теперь вопросъ, слѣдуетъ ли принести на жертву выгоды государства кабинету, или кабинетъ дѣйствительными выгодами Франціи? Кабинетъ, утверждаютъ смѣло, смертельно пораженъ; и потому онъ не имѣетъ вліянія извѣтъ; онъ не имѣть уже никакой силы для того, чтобы вести переговоры съ чужестранными державами; чтобы переговоры были успѣшны, державы эти должны быть убѣждены въ томъ, что министерство имѣть силу и содѣйствіе въ палатѣ (слушайте!). Такое положеніе министерства можетъ препятствовать ему во внутреннихъ улучшеніяхъ и успѣхахъ, въ развитіи промышленности и торговли.“ И какіе же кабинетъ имѣть виды на приобрѣтеніе снова перевѣса? Министры, правда, ссылаются на примѣръ Англіи, гдѣ, въ 1835 году, Сэръ Робертъ Пиль, съ весьма незначительнымъ большинствомъ остался при кормилѣ правленія. Но это незначительное большинство, при отличныхъ дарованияхъ и

Na posiedzeniu d. 21, P. Joly, potepiajÄ w ogolnosci politykÄ gabinetu, opierał siÄ uchwaile funduszow tajnych, z tego mianowicie powodu, iż ma bydż uważana za dowód zaufania Izby w Ministra, na które ei nie zasługują bynajmniej. Twierdzenie to zbiał z zapalem P. Liadières, i porównywanie stan Francji za rządów P. Thiersa z teraźniejszym, dowodził, iż gabinet z d. 29 października, pod każdym względem zasłużył się dobrze krajowi, i że tylko w przyjętej przezeń polityce, jest rękojmia possible na przyszłość.—Po tej mowie, na wniosek P. Billault, Izba zamknęła rozprawy ogólnie, i przystąpiła do roztrząsania 1-go art. projektu, który sumin żadnego kredytu oznacza na milion franków, a do którego członek opozycji P. Boudet, zaproponował poprawkę, aby ilość tą zmniejszyć do 975,000 fr., a to jedynie w celu okazania, iż ministerstwo nie posiada zaufania Izby. P. d'Haussonyille, w zabranym przeciw temu głosie, broniąc gorliwie sprawy gabinetu i wyściecając podstępnego dziafanie opozycji, skreślił następujący obraz postępowania głównych jej przywodzów: „P. Odillon Barrot, naczelnik skrajnej Strony Lewej, oszczędza się na lepsze czasy, które nigdy zapewne nie przyjdą. P. Thiers, wódz Lewego Środka, ma wprawdzie jakiś swój program, ale tak zawiły i ciemny, że nikt nie wie co w nim rzeczywiście zamierza. P. Dufaure, głowa stronnictwa, które najwięcej się zgadza z zasadami teraźniejszego rządu, nie namnie obiecuję nowego, aby miało te zasady rozszerzyć. Niektórzy członkowie Izby, bojący się zbytniego wpływu duchowieństwa, radziby widzieć P. Dupin zasiadającego krzesło Prezesa, który też z swojej strony, radby widzieć P. St. Marc Girardin piastującego teke ministerstwa ośwecenia. Ale oto jest na czém się kończą cele i widoki opozycyjnych stronnictw w roku 1845. Żadne z nich nie jest w stanie utworzyć ministerstwa, któreby lepiej od obecnego odpowiadało potrzebom kraju, lub lepsze obiecywało następstwa.“ Mówca wyciągnął stąd naturalny wniosek, iż nie widzi żadnego powodu, dla czegoby Izba zmiany teraźniejszego gabinetu żądała. Aby zbić to przekonywające twierdzenie, P. Billault, uważały za główny organ nowej koalicji w Izbie, wszedł na mównicę i rzekł między innymi: „Nie idzie teraz o to, czyli obecny gabinet posiada lub nie posiada zaufania Izby, ani też czy jego następca lepiej na nie potrafi zasłużyć; lecz idzie o parlamentarne położenie gabinetu. Po uchwałe adresu, samo Ministerstwo przyznało, iż nie może pozostać w steru, jeżeli druga uchwała nie zagoi rany, jaką mu pierwsza zadała. Przy rozprawach nad adressem, roztwarzane były wszystkie wielkie kwestie ogólnej polityki ministerstwa, a ówczesne głosowanie Izby, potepiło ją całkiem. Czyż się co stało od owego czasu, przez coby się położenie ministerstwa zmieniło? Bynajmniej. Zachodzi więc teraz pytanie, czy interesu kraju gabinetowi, czy gabinet prawdziwym interesem Francji poświęcić wypada? Gabinet, twierdząc to śmiało, jest ugody smiertelnie; niema więc już wpływu na zewnątrz; niema już żadnej siły do prowadzenia układów z zagranicznymi krajami; gdyż, aby te były possible, w krajach tych panować musi przekonanie, że ministerstwo ma pewną siłę i podporę w Izbie (Sluchajcie!) Toż samo położenie gabinetu, jest mu również przeszkođ do wszelkich ulepszeń i postępów wewnętrznych, do rozwinięcia przemysłu i handlu. I jakie są widoki ministerstwa do odzyskania utraconej przewagi? Powoluja się wprawdzie na przykład Anglii, gdzie w roku 1835, Sir Robert Peel, z bardzo małą większością, utrzymał się przy sterze. Ale tam ta mała większość, przy talencie i energii Ministra, zamieniła się wkrótce w potężną; podczas gdy u nas, ministerialna większość, która z razu była potężną, coraz bardziej i widoczniem mniej więcej. Najznakomitsi mężczyźni, będący siłą i podporą ministerstwa, jak P.P. Dufaure, Dupin i inni, opuścili zwolnia jego szeregi; wielu innych jest już zachwianych; a nie bynajmniej nie wrozy, aby ei co raz odpadli, wrócić mieli nałono gabinetu, który zatem ani powagi swojej odzyskać, ani sprawami kraju skutecznie kierować nie może.“— Mowa ta, z zadaniem przez opozycję przyjęta, wywołała żywą i długą odpowiedź P. Guizota, który przechodząc z kolei do parlamentarnego położenia gabinetu, zaprzeczył wrocz twierdzeniu poprzedniego mowy, jakoby rozprawy nad adressem zachwiały zaufanie większości Izby ku Ministrom; albowiem z pięciu kwestyi, nad którymi głosowano, w jednej tylko i to podzielonej, większość za niemi nie okazała się dosyć stanowczą, jakkolwiek podług najsurowszych zasad reprezentacyjnego rządu, za dostateczną uważa-

шнергейни министра, скоро сдѣлалось сильнымъ; тогда какъ у насъ, министерское большинство, бывшее сначала сильнымъ, со днія — на день все болѣе и болѣе ослабѣваетъ. Самые знаменитые мужи, служившіе опорою министерства, какъ напр. Гг. Дюфуръ, Дюпенъ и другіе, мало по малу оставили ряды онаго; и между тѣмъ ничто не предсказываетъ, чтобы тѣ, кои уже отпали, соединились снова съ кабинетомъ, который такимъ образомъ не можетъ пріобрѣсти снова своего превосходства, слѣд. не можетъ управлять и дѣлами страны съ успѣхомъ." Рѣчь сія, пропитая съ удовольствіемъ оппозицію, вызвала жаркій и продолжительный отвѣтъ г-на Гизо, который, переходя постепенно къ положенію кабинета въ парламентѣ опровергалъ утвержденія предшествующаго доклада, будто бы преній по адрессѣ поколѣбали довѣріе большинства палаты къ министрамъ; ибо изъ пяти вопросовъ, по коимъ балотировали, только по одному, и то второстепенному, большинство было на ихъ сторонѣ, впрочемъ не довольно решительное, которое однакоже, по смыслу самыхъ строгихъ правилъ представительного правительства, могло быть считаемо достаточнымъ. „Несмотря на то, — продолжалъ Министръ, — побужденія наши и личные виды заставляли намъ удалиться немедленно (слушайте!). Но почему же мы не сдѣлали этого? Потому, что до тѣхъ поръ, пока партія, къ коей имѣеть честь принадлежать, считаетъ себя въ силахъ защищать и поддерживать свою политику, которая есть вмѣстѣ и наше, — мы съ нею не разлучимся." — Въ дальнѣйшемъ продолженіи своей рѣчи, министръ представилъ следующую картину политической будущности всякаго новаго кабинета, какой могъ бы основаться на развалинахъ настоящаго. „По особеннымъ, такъ сказать необыкновеннымъ обстоятельствамъ, настоящіе противники наши, трудящіеся для нашего паденія, не были бы нашими преемниками. Они не могутъ, или, какъ сами говорятъ, не хотятъ принять въ настоящую минуту кормила правленія. Г. Одиллонъ Барро самъ объяснялъ это; Г. Тьеръ сказалъ то же (Г. Тьеръ со своего мѣста: „И еще разъ подѣлѣжкаю"), только Г. Бильоль не сказалъ еще ничего. (Общий хотѣть, въ коемъ и самъ Г. Бильоль участвуетъ). И такъ знаете ли господа, что будетъ, если кабинетъ нашъ падетъ? Вы не увидите на его мѣстѣ кабинета, съ силой побѣдителя, но образуются двѣ власти: попечительная и состоящая подъ попечениемъ (рукописанія); власть правительства подъ покровомъ оппозиціи, вынуждена будетъ то съ той, то съ другой стороны просить защиты и содѣйствія. Спрашивай теперь васъ господа, можетъ ли такое положеніе дѣлъ обеспечить силу и достоинство какъ правительства, такъ и палаты? (рукописанія въ центрѣ) О! я хорошо понимаю, что оппозиція, настоящая, великая оппозиція (Смѣхъ), оппозиція которая не думаетъ, чтобы могла съ пользою и съ честію для себя получить немедленно кормило правленія, что оппозиція эта будетъ довольно и такимъ положеніемъ дѣлъ, и что въ недостаткѣ чего либо лучшаго, все таки извлечетъ изъ онаго какую либо пользу (Смѣхъ). Но я не думаю чтобы мужи, имѣющіе всегда въ виду достоинство, шнергейно, силу и дѣятельность правительства, чтобы консервативная партія согласилась на такое состояніе всѣхъ, это превзойшло бы мое понятіе. И однако же это истинная политическая будущность; которая открывается передъ нами. Кабинетъ, господа, утвержденъ въ томъ, что его политика, какъ выѣхала такъ и внутренняя, хороша, достойна и полезна. Въ продолженіи четырехъ лѣтъ, палата была одного съ нами мнѣнія въ этомъ отношеніи. Мы даже и теперь остаемся въ убѣждѣніи, что колѣ скоро палата и нація, по охлажденію отъ первого впечатлѣнія преній, по раздумають съ хладнокровнымъ вниманіемъ обо всемъ томъ, что въ продолженіи четырехъ лѣтъ, и что въ послѣднемъ году состоится будуть снова раздѣлить мнѣніе кабинета. И этотъ-то именно вопросъ, мы предлагаемъ на ваше решеніе. Если вы решите его не въ нашу пользу, мы тотчасъ оставимъ дѣлъ, но мнѣніе нашего не перемѣнимъ. Вамъ извѣстно, что это невозможно. Ни чье мнѣніе, ни наше ни ваше, ко скажемъ отъ балотированія въ палатѣ. Мы только: Да убѣдить наконецъ новый опытъ Францію, сколько она, для своего достоинства, вліянія и вѣтшней безопасности, сколько для своего внутренняго благосостоянія, можетъ полагаться на политику шательную, которой оппозиція будетъ покровительство-

быть могла. „Mimo to — rzekł dalej Minister — skłonność naszą i osobisty interes radziły nam uśunąć się natychmiast. (Słuchajcie!) I dla czegoż nie uczyniliśmy tego? Oto, że dopóki stronnictwo, do którego mamy zaszczyt należeć, czoju się w stanie bronienia i utrzymania polityki swojej, która jest zarazem i naszą, dopóty się z niem nie rozłączymy.“ — W dalszym ciągu swej mowy, Minister skreślił następujący obraz politycznej przyszłości każdego nowego gabinetu, jakiby się na grozach tera nijeszego moga  podnie . „Osobliwszym, a raczej niezwyczajnym sposobem, właściwi przeciwnicy nasi, którzy na nasz upadek pracuj , nie byliby nastepcami naszymi. Nie mog , czy też, jak mowia , nie ch , obj  steru rządu w tej chwili. P. Odillon Barrot sam to o wiadza ; P. Thiers to  samo powiedział, (P. Thiers ze swego miejsca: „I jeszcze raz powtarzam“), jeden P. Billault tego nie powiedział. (Smiech ogólny, który sam P. Billault podziela). Wiecie więc, Panowie, co będzie, jeśli nasz gabinet npadnie? Nie ujrzycie na jego miejscu pewnej siebie w ladzy zwyczajniej, ale się utworzą dwie w ladze: opieku ca i pod opiek  będąca. (Oklaski). W lada r zadowa pod opiek  oppozycji, od której, raz na prawo, drugi raz na lewo, z bra  będzie musiala swój pomocy i wsparcia. Pytam więc was Panowie, czyli z takiego po艣ozenia rzeczy, może wyj  sila i godno , tak dla r zadu jak i dla Izby? (Oklaski w Srodku). O! ja pojmuj  doskonale, że oppozycja, wielka, prawdziwa oppozycja, (Smiech), oppozycja która nie s d zi, iżby mogła z pewnością i z zaszczytem dla siebie stan c zaraz u steru r zadu; że oppozycja takowa, będzie rada i z tego po艣ozenia rzeczy, i że w braku czego  lepszego, zawsze z n coś przeciez skorzysta. (Smiech). Ale żeby m zowie, których obchodzi godno , moc, sił i działalnoś rzadu; żeby stronnictwo konserwacyjne przysta  miało na ten stan rzeczy, to przeszlo  moje pojecie. A jednak jest to cała polityczna przyszłość, jaką mam  w tej chwili przed sobą. Gabinet, Panowie, ma to przekonanie, że polityka jego, tak zewnętrzna jak i wewnętrzna, jest dobra, zaszczytna i pozytywna. Przez cz『tery lata Izba myśla równo z nami w tym względzie. Tera z nawet p wni jesteśmy, że skoro Izba i nar od, po przejciu piérwszego wrażenia dr zliwo ci rozpraw, zastanowia  się z zimną rozwag , nad tem co w ciagu lat cz『terech, co w ostatnim roku się stało, p dzielac znnowu b d  zdaną gabinetu. I to jest w la nie zagadnienie, które w m teraz do rozwiązania podajem. J. s li je przeciw nam rozstrzygniecie, usuniemy si  za az od w ladzy, ale zd nia naszego nie zmienim. Wiecie, i z to jest niepodobna. Niczyje zdanie, ani nasze ani wasze, nie zależy od głosowania w Izbie. Powiem tylko samym sobie, jeśli to głosowanie przeciwko nam wypadnie: oby to nowe doświadczenie przekonało nakoniec Francja , o ile dla sw j godno , wpływu i bezpieczeństwa zewnatrz, o ile dla sw j pomyslnosci wewnatrz, liczy  może na polityk  niepewną, która oppozycja opiekowa  si  będzie.“ — Glosne oklaski w Srodku i d luge po niesienie w Izbie, k warzyszyły tym ostatnim slowom Ministra. Po niesienie to wzmoglo się jeszcze bardziej, podczas krótkiego przemówienia si  P. Odillona Barrot, który rzek  między innymi: „Jeśli Francja ma być tego zdania, że oprócz tera nijeszego ministerstwa, wszystkie inne musz  koniecznie pod opiek  zostawa , że oprócz tera nijeszej polityki Ministrów, wszelka inna musi być koniecznie słab , dwoista, i pozbawiona godno ; jeśli to ma być zdaniem i przekonaniem większości w tej Izbie; dobrze przynajmniej, że to jawnie oświadczy, i tak lub owak stanowczo przez sw e głosowanie rozstrzygniecie. Co się nas (oppozycji) tyczy, nie uwa zam  za ma  korzyst , jeśli polityka nasza wyjdzie raz przeciez z podr zdnego stanowiska, na jakim dotychcza  zostaje. Nie! polityka odw zna i szczerą nie jest dla nas ma  korzyst .“ — Po tych słowach, powiedzianych z zapalem i s rod-

вать." — Продолжительный рукоплесканий въ центрѣ и сильное движение въ палатѣ сопровождали эти послѣднія слова министра. Движение это усилилось еще болѣе, при краткомъ отзывѣ г-на Одиллона Барро, который между прочимъ сказалъ: „Если Франція того мнѣнія, что кромѣ теперешняго министерства, всѣ прочіе должны непремѣнно оставаться подъ покровительствомъ; что кромѣ настоящей политики министровъ, всякая другая должна быть непремѣнно безсилна, безвѣтна и лишена достоинства; если это есть мнѣніе и убѣжденіе большинства въ этой палатѣ: то хорошо по крайней мѣрѣ, что палата это обнаружить, и такъ или иначе, посредствомъ своего балотированія решить окончательно. Что касается до насъ (оппозиціи), то мы не считаемъ маловажнаго пользу, если политика наша хотя разъ выйдетъ изъ второстепеннаго положенія, въ коемъ состоить донъинѣ. Нѣтъ! политика решительная искрення представляетъ намъ немалую пользу." — Послѣ словъ сихъ, произнесенныхъ съ жаромъ и при большомъ движениі палаты, президентъ прочелъ добавочную статью г-на Буде, съ присовокупленіемъ, что болѣе 20 членовъ палаты требуютъ тайной балотировки. При сихъ послѣдніхъ словахъ президента, громкій хохотъ роздался въ центрѣ, такъ какъ требование тайной балотировки произошло со стороны оппозиціи. При чтеніи же имѣннаго списка членовъ, въ коемъ былъ также и Г. Тьеръ, лѣвая сторона нѣсколько разъ произносила: „Мы всѣ помѣщены въ спискѣ! Мы всѣ!" — Наконецъ, среди величайшаго волненія, приступили къ балотированию по добавочной статьѣ Г. Буде. Балотирующихъ было 434, слѣдовательно решительное большинство состояло изъ 218 голосовъ.

Въ пользу статьи оказалось	205
Противъ ей	229 голосовъ.

За тѣмъ на сторонѣ министерства оказалось большинства . . . . . 24 голоса.

За симъ прибыли были обѣ отдельныя статьи, а наконецъ и весь проектъ закона — относительно кредита на тайные расходы, большинствомъ только 217 голосовъ противъ 41; пбо всѣ лѣвая сторона не принимала участія въ балотировании.

— Результатъ вчерашняго балотированія по проекту о суммѣ на тайные расходы, въ министерскихъ газетахъ, считаются решительного побѣдою министерства. Напротивъ того, въ оппозиціонныхъ журналахъ утѣшаются тѣмъ, что большинство голосовъ было незначительно, и утверждаютъ, что министры весьма ошиблись въ своихъ ожиданіяхъ. Хотя приверженцы министерства, до начатія вчерашняго засѣданія объявляли, что министерство надѣется, но не павѣрное, только на 25 голосовъ, однако оппозиція доказываетъ, что министры ожидали при балотированіи значительнѣйшаго большинства, чѣмъ по проекту о вознагражденіи Притчара.

Англія.
Лондонъ 18 Февраля.

Совѣщаніе парламента. Засѣданіе нижней палаты 17-го Февраля. Сегодня продолжались пренія о финансовыхъ проектахъ сэръ Роберта Пиля. Предъ симъ, министру предложено было нѣсколько вопросовъ, въ ответъ на которые онъ объяснилъ, между прочимъ, что предложенія его, относительно пошлины съ сахара, не заключаютъ обязательства на всегда, но служать только правиломъ на одинъ годъ, хотя, можетъ быть, и лучше было бы, установить пошлину, однажды на всегда, а не измѣнять ей ежегодно. Что кажется до разсѣваемыхъ слуховъ, что принцъ Альбертъ получитъ титулъ Короля-супруга, сэръ Робертъ Пиль увѣрилъ палату, что слухи сіи неосновательны. Послѣ этого г-нъ Гринъ представилъ предложеніе, которое служить основаніемъ финансового плана сэръ Роберта Пиля, то есть: чтобы подать съ доходовъ не была отмѣнена. Глава оппозиціи, лордъ Джонъ Руссель взошелъ на каѳедру послѣ него и вообщѣ нарекъ на духъ новыхъ распоряженій кабинета; но окончивъ общими обвиненіями, не решился подать голоса противъ предложенія, ни даже представить поправки. Онъ старался только доказать, что въ мирное время подать съ доходовъ неумѣстна, и требовалъ, чтобы на весь иноземный сахаръ наложена была равномѣрная пошлина. Радикалы не удовольствовались столь общимъ нарек-

wielkiego poruszenia Izby, Prezes odczytał dodatek P. Boudet, dodając, iż więcej niż 20 członków Izby domaga się tajnego głosowania. Na to oświadczenie Prezesa, głosne śmiechy podniósły się w Środku, gdyż żądanie tajnego głosowania poszło od opozycji. Nawazajem, podczas czytania imiennej listy członków, na której był też P. Thiers. Strona Lewa pokilkakroć wołała: „My wszyscy jesteśmy na liście! My wszyscy!" — Nakoniec, wśród największego zgiełku, przystąpiono do głosowania nad dodatkiem P. Boudet. Głosujących było 434, stanowiąca zatem większość wynosiła 218 głosów.

Za dodatkiem padło	205.
Przeciw niemu	229 głosów.

Ministerialna zatem większość . . . . . 24 głosy.

Następnie przyjęto oba pojedyncze artykuły i nakoniec cały projekt do prawa o kredycie na wydatki tajne, większością głosów 217 przeciw 41; cała albowiem Strona Lewa wstrzymała się od głosowania.

— Wczorajsze głosowanie nad funduszami tajnymi, uważaane jest przez dzienniki ministerialne jako zupełne i stanowcze zwycięstwo gabinetu. Przeciwnie dzienniki opozycyjne pocieszają się tem, że większość była tak mała, i twierdzą, iż Ministrowie mogli się w swych nadziejach zawiedli. Tymczasem stronicy ministerstwa, przed rozpoczęciem jeszcze wczorajszego posiedzenia, oświadczyli, że gabinet liczy, i to nie z pewnością, tylko na większość 25 głosów; przeciw czemu, niektóre pisma opozycyjne wystąpiły z twierdzeniem, że większość ta nie może być większa, jak w kwestii wynagrodzenia Pritcharda.

Англія.

Londyn, 18 lutego,

Obady Parlamentu. Posiedzenie Izby Niższej dnia 17 lutego. Według porządku dziennego, w dniu dzisiejszym prowadzono dalej rozprawy nad nowym planem finansowym Sir Roberta Peel. Po przednio zad. do Ministrowi kilka pytań, na które odpowiadając, oświadczył między innymi, że propozycje jego o ile się tyczą cła od cukru, nie zawierają zobowiązań na zawsze, ale mają tylko służyć za prawidło na rok jeden; chociaż może lepiejby było ustawiwszy raz cło, nie zmieniać go co roku. Co do rozsiewanej pogłoski, że Książę Albert ma otrzymać tytuł Króla-małżonka, Sir Robert Peel zapewnił Izbę, że takowa pogłoska jest zupełnie bezzasadna. Następnie P. Green przedstawił wniosek, będący podstawą całego planu finansowego Sir Roberta, to jest: aby podatek od dochodów nadal był utrzymywany Główą opozycji, Lord John Russel, zabrał po nim głos, i ogólnie przygarniał duchowi nowych rozporządzeń gabinetu; na tych ogólnikach jednak poprzestał, nie śmiejąc ani głosować przeciw wnioskowi, ani podawać do niego poprawki. Usiłował tylko dowieść, że w czasie pokoju, podatek na dochody jest niesosowny, i żądał, aby cło na wszelki cukier obejmowało jednostajne. R. dykaliści nie poprzestał na tak ogólnym zagadnieniu. P. Roebuck podał poprawkę, aby przy utrzymaniu nadal podatku od dochodów, wolną od niego była klasa przemysłowa i klasa urzęduników. Podłużnych rozprawach nad tym przedmiotem m. poprawka ta odrzucona zo-

каніемъ. Г-ль Ребукъ внесъ поправку, чтобы, если подать съ доходовъ не будетъ отмѣна, промышленный классъ и чиновники были отъ оной освобождены. Постъ преній по сему предмету, поправка сія отригута была 263 голосами противъ 55, то есть, большинствомъ 208 голосовъ. Дальнѣйшій преній отсрочены до наступающаго засѣданія.

— Въ сегодняшнемъ засѣданіи, Г. Гавесъ представилъ прошеніе, за подписью многихъ лицъ, противъ предложеннаго усиленія арміи и флота. За симъ палата разсматривала докладъ относительно работы, какимъ подвергаются дѣти на фабрикахъ.

20 Февраля.

На вчерашнемъ засѣданіи нижней палаты, поѣтъ отвѣта первого министра на вопросы о вскрытии частныхъ писемъ, приступлено къ учрежденію комитета для открытія необходимыхъ кредитовъ, и для окончательной балотировки на счетъ продолженія на будущее время подати съ доходовъ. Сначала взошелъ на каѳедру г-нъ Ребукъ, представитель Бата, и внесъ къ проекту сэръ Роберта Цолла поправку, въ коей требовалъ, чтобы подать сія была также распространена и на Ирландію. Поправку г-на Ребука опровергли: канцлеръ казначейства, сэръ Р. Пиль и лордъ Пальмерстонъ, и потому она отвергнута 275 голосами противъ 33. Всѣдѣ за симъ палата приступила къ собиранию голосовъ по проекту дальнѣйшаго продолженія въ своей силѣ подати съ доходовъ, и принялъ онъ большинствомъ 228 голосовъ противъ 30. Преній по предмету дополнительной статьи къ проекту о пошлинахъ на сахаръ, внесенной лордомъ Русселемъ, отложенъ до сїдующихъ засѣданій.

— Въ сегодняшнихъ журналахъ пишутъ о кончинѣ графа Вестминстерскаго. Онъ былъ однимъ изъ богатѣйшихъ людей въ Англіи, и доходы его простирались до 400,000 ф. ст. Титла и звание покойного наследуетъ Ричардъ графъ Гросвенорскій, старшій сынъ маркиза.

— Лордъ Брумъ занимается теперь сочиненіемъ жизнеописанія Вольтера, которое намѣренъ въ одно время издать на англійскомъ и французскомъ языкахъ, въ Парижъ и Лондонъ.

Испания.

Мадридъ, 6 Февраля.

На вчерашнемъ засѣданіи конгресса, Г. Фернандезъ де-ла-Гозъ требовалъ у министровъ объясненія на счетъ выстрѣловъ съ англійскихъ баттарей въ Гибралтарѣ по испанскому военному пароходу *Girona*. Морской министръ возразилъ на это, что командръ англійской баттареи полагалъ по ошибкѣ, что испанскій корабль *Girona* приблизился къ гибралтарскимъ баттаредамъ на пущечный выстрѣлъ. Испанскій командръ гибралтарской линіи, генераль Лара, потребовалъ удовлетворенія, которое было ему и доставлено: губернаторъ Вильсонъ назначилъ виновнаго офицера къ другой баттареѣ, и предписалъ, чтобы отнынѣ впередъ никогда и ни по какому испанскому кораблю не стрѣлять; самъ же отправилъ лично на гибралтарскую линію для того, чтобы генералу Ларѣ изъявить свое сожалѣніе по случаю этого происшествія.

— Всѣдѣшніе журналы заняты разсужденіями относительно проектовъ желѣзныхъ дорогъ, которыхъ идутъ быть построены въ Испаніи. Самымъ важнымъ изъ проектовъ, можетъ почесться тотъ, по которому предполагается построить желѣзную дорогу изъ Бильбао въ Мадридъ и изъ Мадрита въ Аликанте, существующую открыть сообщеніе между двумя морями. Въ газетѣ *Родригъ* утверждаютъ, что предположено также построить желѣзную дорогу изъ Мадрита въ Кадиксъ, и что пользованіе оной предоставлено французскому обществу, съ привилегіемъ на 99 лѣтъ. Говорятъ также еще о другой линіи изъ Леона въ Мадритъ, которая приведена будетъ въ исполненіе англійскою компаніею.

8 Февраля.

На сегодняшнемъ засѣданіи сената, въ ту импнію по минуту, когда хотѣли уже приступить къ преходенству, министръ финансовъ, Г. Монъ, отъ имени правительства сдѣлалъ слѣдующее объявление:

— На засѣданіи засѣданія Сената, состоявшемъ въ засѣданіи, состоявшемъ 263 голосами противъ 55, то есть, большинствомъ 208 голосовъ. Далѣйшій преній отсроченъ до наступающаго засѣданія.

— На засѣданію, Р. Hawes przedstawił petycyę wielu osób, przeciw zamierzonemu powiększeniu marynarki i wojska. Następnie zajmowano się zbadaniem pracy, ja której podlegają dzieci w fabrykach.

Dnia 20 lutego.

Na wczorajszym posiedzeniu Izby Niższej, po odpowiadzi danej przez pierwszego Ministra na interpelację względem otwierania listów, zajęto się, według porządku dnia, utworzeniem komitetu dla udzielenia potrzebnych kredytów, i ostatecznym głosowaniem o dalszym trwaniu podatku od dochodów. Naprzód zebrał głos P. Roebuck, reprezentant z Bath, przedstawiając do projektu Sr R. Peel nową poprawkę, w której żądał, aby podatek ten rozciągnięto także i na Irlandię. Wniosek ten zbijali: Kanclerz skarbu, Sir R. Peel i Lord Palmerston; jakoż odrzucon został większość 275 głosów przeciw 33. Zaraz potem Izba przystąpiła do głosowania nad projektem do prawa względem dalszego utrzymania podatku od dochodów, i przyjęto go większością 228 głosów przeciw 30. Rozprawy nad dodatkami względem clu od cukru, wniesionymi przez Lorda Russela i przez P. Gibson, odłożono do następnych posiedzeń.

— Dzienniki dzisiejsze donoszą o zgonie Margrabiego Westminster w 78 roku życia. Był on jednym z najbogatszych ludzi w Anglii, gdy roczne dochody jego wynosiły 400 000 funt. szter. Tytuły i godności po nim obejmują Ryszard Hrabia Grosvenor, najstarszy syn Margrabiego.

— Lord Brougham pisze obecnie biografię Voltaire, w angielskim i francuskim języku, której dwaj jednozesne wydania wyjdą w Paryżu i Londynie.

Hiszpania.

Madryt, 7 lutego.

Na wczorajszym posiedzeniu Kongressu, P. Fernandez de la Hoz żądał od Ministrów objaśnienia względem strzelania angielskich baterii w Gibraltarskiej do hiszpańskiego wojskowego parostatku *Girona*. Minister marynarki odpowiedział, że oficer dowodzący angielską baterią sądził myląc, iż hiszpański okręt *Girona* zbliżył się na odległość strzału do baterii gibraltarskich. Hiszpański dowódca linii Gibraltarskiej, Jenerał Lara, żądał natychmiast zadosyńczynienia, które mu też udzielonemu zostało. Gubernator Wilson przeniósł winnego oficera do innjej baterii, i rozkazał, aby odtań nigdy do żadnego hiszpańskiego okrętu nie strzelano ostrym nabojem; sam zaś udał się na linię Gibraltarską, aby Jenerałowi Lara wynurzyć swoje ubolewanie z powodu tego wypadku.

— Wszystkie dzienniki tutejże zajęte są projektami kolej żelaznych mających się założyć w Hiszpanii. Najważniejszym z nich jest założenie kolej żelaznej z Bilbao do Madrytu i z Madrytu do Alicante, którymi otworzyła zwiazek pomiędzy dwoma morsami. Dziennik Posdata zapewnia także, że postanowiono założyć kolej żelazną z Madrytu do Kaduru, iż budowa jedy ma być poruczona kompanii francuskiej, z przywilejem na 99 lat. Mówią także o innej jeszcze kolej z Leona do Madrytu, która ma być wykonana przez kompanią angielską.

Dnia 8 lutego.

Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu gdy właśnie miało przystąpić do rozpraw nad projektem do prawa o uposażeniu Duchowieństwa, Minister skarbu, P. Mon, w imieniu rządu, uczynił następujące oświadczenie:

„Правительство признает нужнымъ объявить сенату, что министерство Ея Королевского Величества, предлагая проектъ закона относительно пропристановленія продажи духовныхъ имѣній, имѣло въ виду преимущественно то, чтобы въ послѣдствіи требовать возврата сихъ же имѣній, коль скоро это оказалось бы возможнымъ. Съ этою цѣлью правительство предоставило себѣ право назначить соответственное время для соображенія сего дѣла. Теперь правительство полагаетъ, что соответственное время уже наступило, и объявляетъ кортесамъ, что оно готово предложить имъ по сему предмету новый проектъ закона.“

Сие объявление министра возбудило общее удивление, тѣмъ болѣе, что всѣмъ извѣстно, что еще недавно Г. Монъ былъ отчаяннымъ противникомъ сего проекта, и что своими выходками въ палатѣ депутатовъ заставилъ некоторые образомъ Маркиза Виллума и двадцати его приверженцевъ, намѣревавшихся предложить сказанный проектъ, выйти изъ сената. Таковую перемѣну мнѣнія министра, приписываютъ вліянію личного мнѣнія Королевы, рѣшительно расположенной въ пользу сего проекта, а также вліянію болѣшинства, оказавшагося въ пользу онаго въ кабинетѣ, на сторонѣ котораго находится генералъ Нарваэзъ.

Сѣв. АМЕР. Соед. ШТАТЫ. Нью-Йоркъ, 31-го Января.

Палата представителей конгреса Соединенныхъ Штатовъ утвердила, большинствомъ 120 голосовъ противъ 98, проектъ постановленія о присоединеніи Техаса къ Штатамъ. Сенатъ еще не разбиралъ сего важнаго вопроса. По силѣ этого постановленія, Техаская земля будетъ составлять особую область, для которой уставъ изданъ будетъ конгрессомъ Соединенныхъ Штатовъ къ 1-му Января 1846 года. Послѣ чего область сія поступить въ составъ Штатовъ; общественный долгъ останется исключительно на ея ответственности и на погашеніе онаѣ назначаются непроданыя донынѣ земли. Область будетъ раздѣлаться на две половины; въ одной изъ нихъ, южной, подъ $36^{\circ} 30'$ широты допускается существование рабства, если жители того пожелають, но въ другой, сѣверной, рабство не будетъ имѣть мѣста. Окончательное решеніе сего вопроса зависитъ теперь отъ сената, опредѣленіе котораго вѣсма сомнительно, потому, что зависитъ отъ перевѣса одного или двухъ голосовъ. По утвержденіи постановленія о присоединеніи Техаса, немедленно приступлено было къ разсмотрѣнію вопроса о спорныхъ земляхъ падь рѣкою Орегонъ, и вѣтъ почти сомнѣнія, что вопреки протестантскому Англіи, постановлено будетъ занять тѣ земли до $45^{\circ} 40'$ широты. Ежели сенатъ, по какимъ либо уваженіямъ, не откажеть въ утвержденіи постановленій о присоединеніи Техаса и о занятіи земель надъ рѣкою Орегонъ, то Соединенные Штаты, вслѣдствіе козней демагоговъ и прoisковъ торгующихихъ невольниками, вовлечены будуть въ неизбѣжную войну съ Мексикою и Англіею.

МЕКСИКА.

Извѣщаютъ, что Сантаана, будучи разбитъ совершило 4-го Января, въ сраженіи подъ Аппаномъ, захваченъ противниками его Браво и Паредесомъ въ пленъ, и отведенъ въ Мексику. Извѣстіе сіе требуетъ однако подтвержденія; ибо по достовѣрнымъ донесеніямъ, генералъ Браво, 31-го Декабря, находилъ еще въ Мексикѣ. Во вскомъ случаѣ иѣтъ сомнѣнія, что Сантаана не избѣгнеть этой участіи, такъ какъ онъ объявленъ измѣнникомъ и лишенъ покровительства законоў, а притомъ со стороны сената принятъ дѣятельный мѣры въ случаѣ его побѣга.

„Rząd uznaje za stosowne obwieścic przezemnie Senatowi, iż ministerstwo Królewskiej Jęz. Mości, wnioskując projekt do prawa względem wstrzymania sprzedaży dóbr duchownych, uczyniło to jedynie w tym celu, aby później żądać zwrotu tychże dóbr, skoroby to w przyzwitym sposobie nastąpić mogłej dla tego też rząd zachował sobie prawo wybrania stosownego czasu, do uskutecznienia tego zamiaru. Obecnie Rząd jest tego zdania, że ta stosowna pora nadeszła, i oświadczenie Kortezom, iż gotów jest przełożyć im w tym względzie nowy projekt do prawa.“

To oświadczenie Ministra wzbudziło powszechnie zadziwienie, tem bardziej, iż wiadomo jest wszystkim, że niedawno jeszcze P. Mon byl właśnie najzaciętszym przeciwnikiem tego projektu, i że przez swe namiętnie wybuchy w Izbie Deputowanych, zmusił niejako Mgr. Villuma i dwudziestu jego stronników, którzy rzecznego projektu wnieśli - ieli, do wystąpienia z Kongresu. Zmianę tą opinii Ministra przypisują wpływowi osobistego zdania Królowej, która jest stanowczo za tym projektem, tudzież wpływowi większości, jaką się za nim oświadczyła w gabinecie, a na której czele stoi General Narvaez.

STANY-ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

New York, 31 stycznia.

Izba Reprezentantów kongresu Stanów Zjednoczonych, przyjęła większością 120 głosów przeciw 98. postanowieniu o wejściu Texasu do Unii Palnocno-Amerykański. Senat jeszcze nie przystąpił do roztrząsanienia tej ważnej kwestii. Postanowienie dotąd przyjęte, jest takié treść: że Texas ma składać Stan osobny, którego ustanowiono przed 1-m stycznia 1846 roku musi być przez kongress Stanów Zjednoczonych ratyfikowany; stan ten zostanie następnie przyjęty do Unii; długi Texasu pozostały jego ciężarem, a na ich opałę służę mają grunta, dotąd nie rozprzedane. Kraj będzie podzielony na dwie części: w południowej, pod $36^{\circ} 30'$ szerokości, może istnieć niewolnictwo, jeżeli mieszkańców tego życia; w drugiej zaś, północnej, niewolnictwo nie ma miejsca. Zresztą cała ta rzecz ma być jeszcze ostatecznie roztrząszona przez Senat, i wrok jego w tej mierze jest nader wątpliwy, bo zawiły od jednego lub dwóch głosów. Zaraz po głosowaniu w kongresie nad wejściem Texasu, zajęto się rozbiorem kwestii o ziemiach spornych nad rzeką Oregon, i wątpi prawie nie można, że niezwłoczne ich zajęcie po $45^{\circ} 40'$, bez względu na protestacyj Anglii, zostanie uchwalone. Jeżeli Senat, z powtorem wyższej moralności, nie odmówi sankcji swojej wejściu Texsu i zajęciu ziemi spornych nad Oregonem, Stany-Zjednoczone, dzięki namiętności demagogów i chciwości handlarzy niewolnikami, będą narażone na niechybną wojnę z Meksykiem i Anglią.

МЕХУК.

Gloszą, że Santana pobity na głowę, dnia 4 stycznia na równinach pod Appan, przez przeciwników swoich: Jeneralów: Bravo i Paredes, został wzięty w niewolę, i przez Bravo odprowadzony do Meksyku. Wiadomość ta jednak potrzebuje potwierdzenia, gdyż według doniesień zupełnie pewnych, Jeneral Bravo d. 31 grudnia jeszcze nie wydał się byt z Meksyku. W každym jednak razie wątpie nie podobna, że Santana wkrótce upaść musi, gdyż Senat ogłosił go za zdrajcę i za wyjętego z pod prawa, a nadto przedsięwziął energiczne środki, aby mu przeciąć wszelką drogę do ucieczki.